

V
B J
C
392772
392791
Mag St. Dr. III

Proiekt przez JW. Sołtyka Posła Krakowskiego podany, a w Deputacyi Konstytucyiney poprawiony.

ZASADY

DO URZĄDZENIA NA PRZEDAŻ WIECZYSTĄ KRÓLEWSZCZYZN.

1mo. Wszystkie Królewszczyzny w iakieykolwiek będące Nomenklaturze, na części podzielone, na wieczyste dziedzictwo sprzedane mieć chcemy.

2do. Ta sprzedaż przez licytacyą ma się odprawić.

3tio. Naywięcey daiący utrzyma się przy dziedzictwie wylicytowanym.

4to. Prawa Uprzywileiowanych, lub ich Prawa nabywców zabespieczamy w ten sposób: Dożywotnikom połowę intraty, Expektantom półtory kwarty, Emfiteutom ósmą część intraty, iaka się z naywyższey okaże licytacyi upewniamy. Maiącym summy na Starostwach Prawami przyznane, a później nie zniesione, zalecamy Kommissyi Skarbowey, aby onęż wypłaciła właścicielom, z kapitałów przy licytacyi zebranych. Starostwa w summach na kilka Dożywociow nadane, równie sprzedane bydź maią, z warunkiem połowy intraty z licytacyi wynikłey, do wygaśnienia ich Praw. Lenności natury nie Ziemskiey, lustracyami obięte i kwartę płacące, sprzedanemi, iak inne Starostwa mieć chcemy, waruiąc im połowę intraty z licytacyi wynikłey, podług służącego im Prawa.

5to. Gdy skarb publiczny nayprędszego potrzebuie zasilenia, a Rzplta ma niezaprzeczone Prawo do neyrzetelnieyszey w Królewszczyznach intraty, Prawem sobie zastrzeżoney, łącząc sprawiedliwość z temi widokami, chcemy, aby possessorowie Królewszczyzn od Raty Marcowey Roku 1792. trzy kwarty opłacali, Expektanci połczwartey, Emfiteuci cztery kwarty, podług lustracyi 1789. i tak daley aż do uskutecznioney przedaży Królewszczyzn, z tym iednak solennym warunkiem, iż ieżeli w lustracyi ściśley maiącey nastąpić okaże się, iż

trzy

trzy kwarty przez nich ſkładane zmnieyſzały połowę prawnie im należącą, wtedy ſkarbowi naszemu zaraz naddatek, iaki ſię po każdey okaże racie, powrocić im zalecamy; a przeciwnie, ieżeliby te trzy kwarty niedochodziły połowy, tedy Poſſeſſor ſkarbowi ma dopłacić. Równie ma ſię rozumieć o inszych Poſſeſſorach, podług Prawa im ſłużącego; którzy zaś ſądziliby ſię nad Prawo sobie przyznanego dochodu bydź uciążonemi, takowi przyſięgą ewinkować będą realność intraty; któryby zaś Poſſeſſor żądał ſpłacenia ſiebie, temu naznaczamy ſiedmioletnią intratę, a dla maiących *Jus in solidum* dzieſięcioletnią, iaka po luſtracyi naſtąpić maiącey okaże ſię; a takowe spłacenie przez ſkarb nie pierwey, iak po ſprzedaniu teyże ſamey Krolewſzczyzny przez licytacyą dopełnione będzie.

6to. Wylicytowane Królewſzczyzny dawniey przez Kommiſſyą Skarbową na licytacyi publiczney na lat pięćdzieſiąt zlecamy Kommiſſyi Skarbowey, żeby ie ſprzedała tym na dziedzictwo, którzy przez licytacyą ie otrzymali, lub ich Prawa nabywcom, ieżeli dadzą dzieſiątą część wartości, podług licytacyi dawniey otrzymaney *pro titulo: hæreditatis*. Gdyby iednak który Poſſeſſor wylicytowaney Królewſzczyzny za przykrą znaydował tę propozycyą, i niechciał nabyć dziedzictwa, tedy Prawo iego święte, dobrą i publiczną wiarą nabyte, nienaruſzone zabeſpieczamy.

7mo. Końcem docieczenia i uſtanowienia naywyżſzey dóbr Rzptey wartości. Stanowiemy: aby na naypierwſzych Seymikach z każdego Powiatu Prawo Seymikowania maiącego po iednym Luſtratorze wybrano. Tych Kommiſſya Skarbowa podzieli na pięćdzieſiąt iedna Luſtracyi, do każdey iednego Luſtratora z ramienia ſwego doda, Królewſzczyzny wſzyſtkie w proporcyi dymów i bliſkości mieyſca, na równe części, ile możność podzieli, loſami ciągnionemi publicznie miedzy luſtracye porozdaie, nayściśleyſzą luſtrowania regułę przepiſze, rozmiar gruntów i Mapp doſkonałych zrobienie nakaże. Jak prędko która luſtracya w iednym Staroſtwie dzieła ſwego dokończy, te zaraz Kommiſſyi Skarbowey odeſzle. Tych, gdy ſię zbie-

rze

rze przynaymniey dziesięc w Koronie, i dziesięc w Litwie, Kommissya Skarbowa Uniwersałami ostrzeże, iż lustracya Starostw NN. iest ukończoną, że w tym, a tym czasie licytacya ich rozpocznie się w Koronie, w Warszawie, w Litwie, w Wilnie. Tak *successive* postępować ma sobie Kommissya Skarbowa z innemi Starostwami wylustrowanemi, z tą iednak ostrożnością, żeby razem zbyt wiele Licytowanych Starostw ceny ich nie zmnieyszyło.

8vo. Asessoryom nakazuiemy, aby spory o dochody i obowiązki między Miastami i aktualnemi Possessorami uprzywileiowanemi ostatecznie osądziły. Rownie Referendaryom nakazuiemy, aby spory między temiż Possessorami, a Włościanami zachodzące, zachowuiąc świątobliwie i nienadwerężenie ich Prawa, Przywileie i nadania ostatecznie ukończyły.

9no. Zeby Ewikcyą dóbr Ziemiańskich nie obciążać, każdy, kto wylicytuie Krolewszczyznę, piątą część iey wartości z lustracyi wynikłą zaraz złożyć przy licytacyi powinien: ta ma bydź rękoymią punktualnego wypłacania wiecznego procentu. Za lasy zaś osobno przedane kupuiący ma cały kapitał złożyć. Piątey części złożoney, takie chcemy mieć użycie: połowa z niey zostanie się w skarbie Rzptey, a drugą połowę weźmie uprzywileiowany dożywotni Possessor za pewną Ewikcyą. Po śmierci zaś iego zaraz ta połowa zwrócona bydź powinna do skarbu Rzptey. Gdyby licytuiący uchybił iedney raty zapłacić, i aż do terminu drugiey toż wypłacenie odwlókł, to utraci i piątą część złożoną i dziedzictwo nabyte, a w tym przypadku złożona u uprzywileiowanego Possessora połowa piątey części, iego stanie się własnością; Krolewszczyzna zaś pod temiż samemi warunkami na nową póydzie Licytacyą, opłata z tych nowo nabytych dziedzictw składać się ma czterema ratami, pieniędzmi dobremi, kurrencyą w Kraiu maiącemi, *in Januario, Aprili, Julio & Octobri.* Część z Procentu należąca Possessorowi uprzywileiowanemu, ma bydź dla niego przez nowego dziedzica złożona w Kommissyi Cywilno Woyskowey, w którey Jurysdykcyi znayduie się Krolewszczyzna, i

)2(od

od tey wziąwszy zaświadczenie na piśmie z złożoney raty dla uprzywileiowanego Posseslora, póydzie do Kommissyi Skarbowey z wypłaceniem raty z procentu Rzptey należącey, i oraz okaże, zaświadczenie Kommissyi Cywilno-Woyskowey, iako należącą część uprzywileiowanemu Posseslorowi w mieyscu Prawem oznaczonym złożył. Gdyby tego zaświadczenia w Kommissyi Skarbowey nie pokazał, ta mu kwitu z zapłaconey raty dać nie powinna. Gdyby zaś który uprzywileiowany Possessor, połowy piątey części kapitału wniesionego do siebie przyiąć, i Ewikcyi zapisywać nie chciał, lub nie mógł, Kommissya Skarbowa pięć procentów od niey wypłacać iemu będzie.

10mo. Jak nayuroczyściey chcemy mieć zabespieczone warunkami Prawa nowych dziedzictw z sprzedaży Królewszczyzn wynikaiące, iako zupełnie we wszystkim z dobrami Ziemiańskiemi porównanych.

11mo. Królewszczyzny nad morzem leżące, a w których Kommissya Skarbowa uznałaby możność założenia portu, przedanemi bydź nie maią.

12mo. Każdy nabywaiący dziedzictwem Królewszczyznę, *titulo*: Forękawicznego, od każdego tysiąca wartości 18. złotych złożyć przy Licytacyi powinien, tego kapitału użyie Kommissya Skarbowa na nadgrodę Lustratorom, Geometrom i Officyalistom od siebie przydanym, w miarę ich pracy, i na tych wydatki do zakończenia dzieła na każdym Seymie podawać będzie.

13tio. Dzieła ukończonego trzy Exemplarze Lustratorowie zrobić powinni, ieden na gruncie zostawić, drugi do Kommissyi Cywilno-Woyskowey, a trzeci do Kommissyi Skarbowey oddać.

14to. Chcemy mieć zawarowane iak nayścisley, iż ani summ na dobrach zostaiących, lub w gotowiźnie złożonych, ani Procentów od nich opłacanych na nic innego użyć nie będzie wolno, tylko iedynie na potrzeby Woyska; nigdy zaś na żadne dary i gratyfikacye. W ieonym tylko szczególnie przypadku, to iest: w przypadku woyny iuż deklarowaney; wolno będzie Seymowi podnieść część pewną kapitału do dóbr przywiązanego, a to podług szczególnego opisu.

DE LA
BIBLIOTHEQUE
DE MR LE PR
ALEXANDRE
LUBOMIRSKI